

Reproduktivno

ZDRAVLJE JE VAŽNO !!!

Ministarstvo zdravstva
Kantona Sarajevo

Zavod zdravstvenog osiguranja
Kantona Sarajevo

J.U. Zavod za zdravstvenu
zaštitu žena i materinstva
Kantona Sarajevo

VAŽNE UPUTE!

- » **BOLJE SPRJEČITI, NEGO LIJEČITI**
- » Ne oklijevajte otići na pregled liječniku
- » Simptomi mogu biti slični kod raznih uzročnika,
- » Komplikacije su ozbiljne u oba spola,
- » Terapija je neophodna za oba partnera
- » Jednom godišnje svakoj se ženi preporučuje kontrolni pregled kod ginekologa
- » Potpunu sigurnost pruža jedino suzdržavanje od seksualnih odnosa s nepoznatim osobama.
- » Samo u seksualnom odnosu dviju zdravih, nezaraženih osoba, nema rizika prenošenja i širenja infekcije.
- » Razgovarajte o prijašnjem seksualnom životu sa svojim partnerom ili partnericom.
- » Ako postoji sumnja o mogućoj zarazi u prijašnjoj vezi ili vezama, potrebno je potražiti liječnika radi što ranijeg otkrivanja zaraze i liječenja.
- » Zapamtite da zaraza ne mora biti znak promiskuiteta, a da su simptomi često oskudni te da osoba nije svjesna da je nosilac infekcije.

Reproduktivno
**ZDRAVLJE JE
VAŽNO !!!**

UZROČNIK - BAKTERIJA.

Bakterija Chlamydia trachomatis, prenosi se vaginalnim, oralnim ili analnim seksualnim kontaktom i najčešći je uzročnik bakterijskih spolno prenosivih bolesti.

SIMPTOMI - VEĆINOM IH NEMA

Klamidiju liječnici nazivaju "tihim neprijateljem". Dvije od tri zaražene žene, te dva od četiri muškarca nemaju nikakvih simptoma. Zato se bolest rijetko rano dijagnosticira i liječi.

U rjeđim slučajevima, u uznapredovaloj fazi klamidijska infekcija može uzrokovati nenormalan iscjedak iz vagine, te blago peckanje kod mokrenja.

Kod muškaraca može uzrokovati upalu mokraćne cijevi, te infekciju sjemenovoda i sjemenika (testisa).

Ne dijagnosticira li se i ne liječi na vrijeme, kod trećine zaraženih dolazi do neplodnosti. Klamidija može izazvati i upalu rektuma, konjunktivitis, a može se nastaniti i u grlu kao posljedica oralnog seksa.

LJEČENJE - ANTIBIOTICI

Dijagnosticira se laboratorijskim testom, a liječi antibioticima (azitromicin, doksiciklin, eritromicin, ofloksacin). Treba popiti cijelu dozu prepisanih antibiotika i moraju se liječiti oba partnera.

UZROČNIK - VIRUS HPV

Više je od 70 tipova humanog papilloma virusa (HPV). Neki izazivaju bezopasne bradavice, ali neki se prenose spolnim kontaktom i izrazito su zarazni. Dokazano je da su neki tipovi povezani s rakom vrata maternice, osobito tipovi 16 i 18, a mogu izazvati i probleme u trudnoći.

SIMPTOMI - GENITALNE BRADAVICE

HPV uzrokuje genitalne bradavice, kondilome, u unutrašnjosti ili na vanjskom dijelu vagine, glaviću penisa, te oko anusa. Rjeđe, mogu nastati i u ustima i grlu nakon oralnog seksa. Često spontano nestanu, no mogu se i razviti u mesnate izrasline.

LJEČENJE - JAČANJE IMUNITETA

Bradavice se mogu ukloniti kirurški, laserom ili kauterizacijom, ali protiv virusa nema lijeka. Za jačanje lokalnog imuniteta i zaustavljanje djelovanja virusa, koriste se vaginalete interferona, koji ne liječi infekciju, već potiče tijelo da se bori protiv nje.

UZROČNIK - BAKTERIJA

Kapavac ili triper uzrokuje bakterija *Neisseria gonorrhoeae*, koja se prenosi vaginalnim, oralnim i analnim seksom.

SIMPTOMI - NEMA IH

Često je gonoreja asimptomatska, pa zaraženi ne primjećuju nikakve probleme. Ako postoje, najčešći su simptomi iscjedak iz rodnice i bolna upala sluznice porođajnog kanala.

Muškarci ponekad mogu primijetiti žuti, sluzavi iscjedak iz penisa, krv u urinu ili bockanje pri mokrenju.

Ako se ne liječi, gonoreja može izazvati neplodnost, nešto rjeđe sepsu ili oštećenja drugih organa (srca i mozga).

Zaražene žene mogu bolest prenijeti na fetus. Kod muškaraca se neliječena gonoreja može proširiti na prostatu, sjemenike i pasjemenike, te također utjecati na plodnost.

LJEČENJE - ANTIBIOTICI

Mora se primijeniti nekoliko vrsta antibiotika.

U posljednjih deset godina sve je više sojeva *Neisserie* otpornih na antibiotike, pa je liječenje teže.

UZROČNIK - VIRUS HSV

Dva su tipa herpes simplex virusa (HSV) i oba mogu uzrokovati neizlječivi genitalni herpes. HSV tip 1 najčešće uzrokuje "groznicu" na usni, ali može uzrokovati i genitalni herpes. Osobe koje imaju HSV na području usta, oralnim seksom mogu prenijeti virus na područje genitalija partnera. HSV tip 2 češće uzrokuje genitalni herpes, ali može izbiti i na usnama.

SIMPTOMI - PRIŠTIĆI I RANICE

Bolest stvara bolne prištiće i otvorene ranice u području genitalija, te oko čmara i na bedrima, ponekad i na drugim dijelovima tijela, gdje je oštećena koža došla u dodir s virusom. Zaražena osoba može primijetiti povišenu temperaturu, bolove u mišićima, neugodu pri mokrenju, a u području prepona mogu oteći žlijezde. Prištići nestanu za dva do tri tjedna, ali virus ostaje u tijelu i promjene se, rjeđe ili češće, ponavljaju cijeli život. Zaraženi je stalni nositelj virusa i izvor zaraze za sve buduće partnere.

LJEČENJE - PROTUVIRUSNI LIJEKOVI

Danas poznati protuvirusni lijekovi samo pomažu u kontroli simptoma, ali ne ubijaju virus i ne uklanjaju ga iz tijela. Zaražene žene mogu prenijeti genitalni herpes nerođenom djetetu, a to povećava rizik od preranog poroda ili neuroloških oštećenja čeda. Dijete rođeno s herpesom može patiti od encefalitisa, ozbiljnih osipa i problema s očima.

ŠTA JE AIDS ?

AIDS – je naziv za skupinu bolesti koje se javljaju kao posljedica slabljenja odbrambenih snaga organizma usred infekcije virusom HIV. Posljedica ovoga je razvoj specifičnih zaraznih i malignih bolesti.

ŠTA JE HIV ?

HIV je virus koji uzrokuje AIDS. HIV je virus humane imunodeficijencije.

Human – znači ljuski, jer uzrokuje bolest nakon ulaska u ljudski organizam.

Imunodeficijencija – znači da virus uzrokuje slabost i nesposobnost odbrambenog sistema organizma čiji je zadatak da se bori protiv različitih bolesti.

KAKO SE HIV PRENOSI ?

Prenosi se spolnim putem, iglama (razjenom igala, šprica ili pribora sa zaraženim osobama pri intravenskoj upotrebi droga, tetevažom (piercing sa zaraženom iglom) ili sa inficirane majke na dijete za vrijeme trudnoće, poroda i dojenja.

UZROČNIK - GLJIVICA

Oko 75 posto žena barem jednom u životu ima probleme zbog gljivice *Candida albicans*, uzročnika kandidijaze. Gljivice su uvijek prisutne u rodnici (vagini), ali problem nastaje kad ih je previše, a jedan od uzroka može biti i spolni odnos.

SIMPTOMI - SAMO KOD ŽENA

Svrbež, pečenje i iritacija rodnice, te bolno i isprekidano mokrenje, a ponekad i gust, sirast iscjedak pojavljuju se samo kod žena. Muškarci rijetko imaju simptome, najčešće samo peckanje u penisu.

LJEČENJE - PROTUGLJIVIČNI PREPARATI

Kreme i vaginalete protiv gljivica mogu se nabaviti u apotekama i bez recepta. Nužno je ipak posavjetovati se s ljekarom.

MOŽE SE DOGODITI I VAMA

Spolne bolesti nemaju samo "ružni, prljavi i zli", već prenosilac može biti i netko iz vaše okoline, drag i omiljen u društvu. Svatko tko održava spolne odnose može imati spolnu bolest. Većina zaraženih ni ne zna da su bolesni, ali bolest mogu prenijeti drugima.

Imate li spolni odnos bez zaštite s nekim tko ima spolno prenosivu bolest, možete je dobiti vi. Što više spolnih partnera imate, veća je mogućnost da ćete se zaraziti.

VEĆINA ZARAŽA MOŽE SE LIJEČITI

Imate li spolno prenosivu bolest, recite to partneru, jer se i on mora liječiti. Uzimajte propisanu terapiju čak i kad se osjećate bolje i nikome ne dajte lijekove koji su propisani vama. Ako se partner ne liječi, a održavate spolne odnose bez zaštite, terapija je uzaludna.

ŠTO JE SIGURAN SEKS?

Spolni odnos bez zaštite i za vas i za partnera opasnost je od zaraze. Seks će biti ugodniji i bolje ćete se opustiti ako ne morate brinuti o spolno prenosivim bolestima. Stoga pri spolnom odnosu i sebe i partnera zaštitite kondomom.

UZROČNIK - BIČAŠ

Jednostanična praživotinja *Trichomonas vaginalis* najčešći je uzročnik upala urogenitalnog trakta.

SIMPTOMI - ISCJEDAK I SVRBEŽ

Infekcija trihomonasom kod muškarca uglavnom prolazi bez simptoma. Kod žena se simptomi pojavljuju četiri do 20 dana nakon izlaganja uzročniku - žuto-zeleni vaginalni iscjedak, neugoda pri spolnom odnosu, neugodan miris (na trulu ribu), bolno mokrenje, iritacija i svrab u genitalnom području te, rjeđe, bol u donjem dijelu trbuha. Kod muškaraca, ako se pojave simptomi, najčešće je to bjelkasti iscjedak i problemi pri mokrenju. Bolest je povezana s povećanim rizikom od zaraze HIV-om, te rizikom od preranog porođaja ili rođenja djeteta niske porođajne težine.

LIJEČENJE - METRONIDAZOL

Moraju se liječiti oba partnera, posebice zato što muškarci rijetko imaju simptome trihomonijaze, a metronidazol je lijek koji se najčešće koristi.

BOLJE SPRIJEČITI, NEGO LIJEČITI

- » Ne oklijevajte otići na pregled liječniku
- » Simptomi mogu biti slični kod raznih uzročnika,
- » Komplikacije su ozbiljne u oba spola,
- » Terapija je neophodna za oba partnera
- » Jednom godišnje svakoj se ženi preporučuje kontrolni pregled kod ginekologa
- » Potpunu sigurnost pruža jedino suzdržavanje od seksualnih odnosa s nepoznatim osobama.
- » Samo u seksualnom odnosu dviju zdravih, nezaraženih osoba, nema rizika prenošenja i širenja infekcije.
- » Razgovarajte o prijašnjem seksualnom životu sa svojim partnerom ili partnericom.
- » Ako postoji sumnja o mogućoj zarazi u prijašnjoj vezi ili vezama, potrebno je potražiti liječnika radi što ranijeg otkrivanja zaraze i liječenja.
- » Zapamtite da zaraza ne mora biti znak promiskuiteta, a da su simptomi često oskudni te da osoba nije svjesna da je nosilac infekcije.

**BOLJE SPRIJEČITI
NEGO LIJEČITI !!!**

Ministarstvo zdravstva
Kantona Sarajevo

Zavod zdravstvenog osiguranja
Kantona Sarajevo

J.U. Zavod za zdravstvenu
zaštitu žena i materinstva
Kantona Sarajevo